

Fakta om snus

Aktuell statistik

Omkring 900 000 personer i Sverige snusar varje dag, motsvarande 21 procent av männen och 4 procent av kvinnorna. Snuset står för ungefär hälften av all tobakskonsumtion i Sverige.

- Att både snusa och röka är vanligt. År 2005 var 36 procent av de vuxna snusarna också rökare, 26 procent hade rökt tidigare medan 39 procent aldrig rökt.
- Vanligast är snusning i åldersgruppen 30 till 44 år där 27 procent av männen och 5 procent av kvinnorna snusar.
- År 2007 uppgav 17 procent av pojkarna och 5 procent av flickorna i årskurs 9 att de snusade dagligen eller nästan dagligen.
- År 2005 snusade 1,3 procent av de gravida kvinnorna när de skrevs in på mödravårdscentralen.

Källor: Minskat bruk av tobak – var står vi i dag. Folkhälsoinstitutet, augusti 2007.

Vad vet vi om snus, Folkhälsoinstitutet, maj 2006.

www.tobaksfakta.org

Bevisade skadliga effekter av snus

Snusbruk är skadligt för hälsan på flera sätt. De långsiktiga effekterna av snusning är dock avsevärt mindre undersökta än rökningens. Nedan följer en sammanfattning av resultat från aktuella svenska och europeiska vetenskapliga granskningar.

Rapporten *Hälsorisker med svenskt snus* från 2005 är ett samarbete mellan Folkhälsoinstitutet och Karolinska Institutet. Där har man gjort en riskvärdering utifrån senaste vetenskapliga rön och bearbetat eget forskningsmaterial.

Cancer

Snus innehåller omkring 2 500 kemiska ämnen, bland annat nitrosaminer som kan framkalla cancer. Ett samband mellan snus och cancer bedöms främst finnas för cancer i bukspottkörteln.

Hjärt- och kärlsjukdom

Snus tycks, till skillnad mot rökning, inte vara någon självständig riskfaktor för att drabbas av hjärtinfarkt. Däremot finns stöd för att snus innebär en ökad risk att avlida för den som väl drabbas av infarkt på grund av rymtrubbnings i hjärtat. Vad gäller risken för stroke är underlaget ännu för begränsat för att man ska kunna dra några säkra slutsatser.

Snusning höjer (liksom rökning) blodtrycket. Snusning ökar hjärtfrekvensen och försämrar blodkärlens förmåga att utvidga sig – något som är viktigt vid fysisk ansträngning då hjärtat måste pumpa ut mer blod i kroppen.

Diabetes

En svensk studie från 2005 visar att en konsumtion av fem dosor snus eller mer i veckan ökar risken för typ 2 diabetes.

Munnen

Långvarig snusning skadar munnens slemhinnor. I de flesta fall läker skadorna om man slutar. Frilagda tandhalsar är vanligt där prillan placerats och de skadorna går inte tillbaka även om man slutar. Ett visst samband tycks också finnas med tandlossning och generell tandlossning.

Graviditet

Gravida kvinnor bör inte snusa eftersom nikotinet passerar över till fostret och påverkar kroppens organ. Risken ökar för lägre kroppsvikt hos barnet och för tidig födsel.

Källa: Hälsorisker med svenskt snus – Folkhälsoinstitutet, Karolinska Institutet, november 2005, Rapport A, nr 2005:15.

Övrigt

I studier med över 230 000 svenska byggnadsarbetare hade snusare högre blodtryck och högre dödlighet än icke snusare. Förtidspensionering var 50 procent vanligare än hos icke snusare.

Källa: Tobacco Use and Increased Cardiovascular Mortality among Swedish Construction Workers, Gunilla Bolinder et al, American Journal of Public Health, mars 1994, Vol 84 Nr 3.

EU granskar svenskt snus

I en ny rapport (augusti 2007) har EU låtit en expertgrupp analysera studier om eventuella hälsorisker med snus, däribland svenskt snus – även kallat vått snus. Svensk expert i gruppen har varit *professor Anders Ahlbom* vid Karolinska Institutet i Stockholm.

Slutsatser i rapporten:

- Snus innehåller cancerframkallande ämnen och ett samband finns med främst cancer i bukspottkörteln.
- Snusare drabbas av lokal skada i munhålan.
- Det finns visst belegg för att snusning ökar risken att dö i hjärtinfarkt för den som drabbas.
- Snusning kan möjligen inverka negativt på graviditet.
- Det finns inte underlag för att kunna bedöma om snus kan användas som hjälp för att sluta röka jämfört med etablerade metoder för rökstopp.
- Det saknas bevis för att det finns orsakssamband mellan rök- och snustrender i Sverige.
- Rökning har minskat i flera befolkningar, utan att snusning ökat.
- Det går inte överföra cigarett- och snustrender från Sverige till andra länder om försäljning blev tillåten där.

Källa: Health Effects of Smokeless Tobacco Products, The Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks (Scenih), augusti 2007.

Stopp i EU

EU:s hälsokommissionär Markos Kyprianou kommenterar snusfrågan: ”Det är tillräckligt utrett att snus är hälsoskadligt. Det är inte önskvärt att ersätta en farlig produkt med en annan.”

Källa: Dagens Industri 2007-10-25

Många snusare vill sluta

Hälften (51 procent) av alla snusare vill få hjälp med snusavvänjning. 60 procent av dem som vill sluta snusa uppger hälsoskäl som orsak. De som snusar säger också att den bästa metoden för att få fler snusare att sluta är att det forskas mer om snusning så att riskerna blir mer kända (46 procent).

Källa: TNS Gallup, Undersökning om svenskarnas tobaksvanor och planer på att sluta, på uppdrag av NICORETTE®, 2005.